

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 17 d. Nr. 21RE- (AG-652/06-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Ingos Morkvėnienės (pranešėja) ir Žydrūno Plytniko (Komisijos posėdžio pirmininkas), sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjai L. U.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos L. U. skundą atsakovei Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl atsakovės sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja L. U. skundu Komisijos prašo panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos grupės sprendimą Nr. A51-115890/24(3.3.2.26E-VŠT) „Dėl skundo tyrimo“ (Komisijos pastebėjimas – sprendimo data yra 2024-08-07) bei įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės administraciją per Komisijos nustatytą laiką priimti naujų teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėja nurodo, kad (duomenys neskelbtini) daugiabučio namo gyventojai 2024-07-18 teikė skundą (toliau – Skundas) Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto pirmojo policijos komisariato viršininkui, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos grupei ir Socialinės gerovės skyriui, jo kopiją Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl viešąją rimtį trikdančių bei daugiabučio namo, adresu (duomenys neskelbtini), gyventojų turtui, sveikatai ir gyvybei pavojų keliančių šio namo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojų. Skundu gyventojai teikė prašymą nurodytoms institucijoms, prašydami, kad jos pagal kompetenciją: 1) išsiaiškintų šių butų savininkus ir juos informuotų apie šių gyventojų vykdomus administracinius nusižengimus. Esant poreikiui, pritaikytų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų savininkams administracinę atsakomybę už jų neveikimą ir jiems priklausančio turto nepriežiūrą, keliančią grėsmę visiems daugiabučio gyventojams; 2) įvertintų, ar užtikrinama (duomenys neskelbtini) buto gyventojų vaikui saugi gyvenamoji aplinka; 3) imtųsi visų įmanomų priemonių drausminant (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojus, taikyti jiems administracinę atsakomybę pagal atitinkamus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK arba LR ANK) straipsnius; 4) atsižvelgiant į tai, kad (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojai jau ne vienerius metus turi problemų su alkoholiu, gauna baudas pagal ANK, taikyti administracinio poveikio priemones, numatytas ANK 481 str. 3 d.; 5) imtųsi visų įmanomų priemonių, užtikrinant gyventojų turto, sveikatos ir gyvybės saugumą, normalių, saugių ir ramių gyvenimo sąlygų egzistavimą.

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos grupė 2024-08-07 pateikė atsakymą Nr. A51-115890/24(3.3.2.26E-VŠT) „Dėl skundo tyrimo“ (toliau – Sprendimas arba Atsakymas), kuriame buvo išaiškinta, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) darbuotojai neužfiksavo neblaivių asmenų, problemą su kaimynais siūlo spręsti geranoriškai bendradarbiaujant su asmenimis, kurių veiksmai skundžiami, o apie ateityje galbūt daromus pažeidimus buvo nurodyta informuoti policiją.

Pareiškėja skunde nurodo, kad (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojai į (duomenys neskelbtini) daugiabutį įsikėlė apie 2019 metais ir nuo to laiko gyventojai neturi ramybės dėl šių butų gyventojų dažnų išgėrimų, kurie dažniausiai vyksta ramybės metu, po to seka muštynės, rėkavimai, grindų, baldų, indų trankymas ir daužymas, kartais garsios muzikos leidimas, šlapinimasis laiptinėje ir šalia daugiabučio, dėl per didelio alkoholio kiekio nesiorientuoja aplinkoje ir veržiasi į kaimynų butą, daužydami duris bei dėl apsvaigimo nuo alkoholio buvo sukėlę gaisrą. Dėl to gyventojai patiria neturtinę žalą dėl patiriamų nepatogumų, negali pailsėti, išsimiegoti, pablogėjusi gyvenimo kokybė, jaučiasi emociškai išsekę, patiria psichologinį smurtą, grasinimą susidoroti, jaučiasi nesaugūs gyvendami šalia tokių žmonių. Dėl (duomenys neskelbtini) buto gyventojų veiksmų pareiškėja, gyvenanti (duomenys neskelbtini) bute (butas 1 aukštu žemiau (duomenys neskelbtini) buto), nuo jų atsikraustymo pradžios dėl aukščiau nurodytų pažeidimų policijos pareigūnus kvietė daugiau nei 20 kartų, rašė skundus per www.epolicija.lt.

Pareiškėja skunde nurodo, kad Savivaldybė Atsakyme į Skundą tik pataria, kad problemas dažniausiai galima išspręsti geranoriškai bendraujant su asmenimis, kurių veiksmai (neveikimas) skundžiami, informuojant juos apie teisės aktų reikalavimus, patariant kaip tinkamai elgtis ateityje. Baudimas yra prievartos priemonė, kuri taikoma tik kaip kraštutinė, kai jau yra išnaudotos visos kitos galimos prevencinės priemonės. Toks Atsakymo pateikimas tik parodo, kad Savivaldybės darbuotojai net neskaitė ir nesigilino į Skundą, o šiuo atveju net ir baudimas jau nepadedą gyventojams jaustis saugiai ir ramiai gyventi aptariamame daugiabutyje, o pažeidimus atliekantys asmenys ir toliau nusižengia. Todėl reikalinga pagalba ir iš Savivaldybės, kuri turi kompetenciją įtraukti tokius gyventojus į socialinės rizikos grupę, juos stebėti, kontaktuoti, bendrauti su jais, nukreipti juos į dalyvauti alkoholizmo ir narkomanijos prevencijos, resocializacijos, smurtinio elgesio keitimo ar kitose programose.

Pareiškėjos nuomone, Savivaldybės paaiškinimas „lingvistinė teisės normos formuluotės analizė leidžia daryti išvadą, kad turi būti nukentėjęs asmuo ir net ne vienas, o mažiausiai du, kadangi LR ANK 488 straipsnyje įvardijama daugiskaitos forma. Atsižvelgiant į tai, vieno asmens parodymai nėra pakankamas pagrindas pripažinti asmenį kaltu dėl konkretaus nusižengimo padarymo“ sąlyginai nėra labai tikslus, kadangi: (i) norint taikyti administracinę atsakomybę pagal LR ANK 488 str., nukentėjusysis, pateikęs garso, vaizdo įrašą ar kitą įrodymą, įrodantį, kad nusižengimas tikrai buvo padarytas, galima atsižvelgti ir į vieno asmens parodymus (tai buvo remiamasi ir pareiškėjos skundais policijos pareigūnams dėl (duomenys neskelbtini) buto gyventojų nusižengimų); (ii) Skunde buvo pateiktas 1 priedas, gyventojų sąrašas, patvirtinantis (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojų nuolat vykdomus nusižengimus, t. y. ne vienas gyventojas jais skundžiasi, o daugiau. Tai, pasak pareiškėjos, įrodo, kad Savivaldybė nesigilino, galimai, net neskaitė iki galo Skundo ir Atsakymą į Skundą surašė atmestinais.

Pareiškėja teigia, kad Savivaldybės Sprendimą sudaro įvairūs teisės aktų citavimai ir pamokymai, ką daryti pamačius nusižengimą. Savivaldybė, pareiškėjos teigimu, pagal savo kompetenciją turėjo teisę ir galėjo įtraukti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojus į socialinės rizikos grupę, kontaktuoti su jais, juos stebėti, pagal kompetenciją atlikti viską, kas įmanoma, kad šie gyventojai nebūtų tokie problematiški, o gyventojams būtų užtikrintas turto, sveikatos ir gyvybės saugumas, normalių ir ramių gyvenimo sąlygų egzistavimas. Be kita ko, Sprendime nebuvo nurodyta, kaip Savivaldybė siekė atskleisti tikrąsias priežastis, sąlygojusias netinkamą (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojų elgesį. Pareiškėjos vertinimu, tikėtina, kad net šių priežasčių ir neieškojo, tiesiog šabloniškai pateikė Atsakymą į Skundą, surašydama tinkamus šiai situacijai teisės aktus. Pareiškėja nurodo, kad ir šiuo atžvilgiu Savivaldybės patirtis problemas išspręsti geranoriškai bendraujant su asmenimis, kurių veiksmai (neveikimas) skundžiami, informuojant juos apie teisės aktų reikalavimus, patariant kaip tinkamai elgtis ateityje, neveikia. Dėl šios priežasties pareiškėja kreipėsi į Komisiją su skundu, prašydama panaikinti Savivaldybės Sprendimą ir įpareigoti atlikti veiksmus (b. l. 1–6).

Komisijos posėdyje pareiškėja palaikė skundo Komisijai reikalavimus ir prašė jį visiškai patenkinti. Paaiškino, kad daugiabučio namo gyventojai yra išnaudoję visas galimybes spręsti skunde

nurodytas problemas patys, todėl ir kreipėsi į Savivaldybę. Papildomai nurodė, kad už Triukšmo prevencijos viešose vietose taisyklių laikymosi kontrolę atsakingi ne tik policijos pareigūnai, bet ir Savivaldybės pareigūnai. Skundžiamame Atsakyme atsakovė nepasisakė apie Skunde nurodytą gyvūnų gerovės aspektą.

Vilniaus miesto savivaldybės administracija prašo Komisijos pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Savivaldybė nurodo, kad 2024-07-18 buvo gautas Skundas „Dėl viešąją rimtį trikdančių bei adresu (duomenys neskelbtini), daugiabučio namo gyventojų turtui, sveikatai ir gyvybei pavojų keliančių šio namo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojų“. Šis skundas pasirašytas pareiškėjos elektroniniu parašu, (duomenys neskelbtini), daugiabučio gyventojų vardu. Kartu su Skundu pateiktas priedas Nr. 1 – minėto daugiabučio butų gyventojų, teikiančių Skundą, sąrašas su gyventojų parašais. Skunde nurodomi adresatai: Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto pirmojo policijos komisariato viršininkas, Savivaldybės Viešosios tvarkos grupė ir Socialinės gerovės skyrius, kopija Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Pareiškėja 2024-07-18 Skundu prašė pagal kompetenciją: 1) išsiaiškinti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų savininkus ir juos informuoti apie šių gyventojų vykdomus įvardytus administracinius nusižengimus. Esant poreikiui, pritaikyti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų savininkams administracinę atsakomybę už jų neveikimą ir jiems priklausančio turto nepriežiūrą, keliančią grėsmę visiems daugiabučio gyventojams; 2) įvertinti, ar užtikrinama (duomenys neskelbtini) buto gyventojų vaikui saugi gyvenamoji aplinka; 3) imtis visų įmanomų priemonių drausminant (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojus, taikyti jiems administracinę atsakomybę pagal atitinkamus ANK straipsnius; 4) atsižvelgiant į tai, kad (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojai jau ne vienerius metus turi problemų su alkoholiu, gauna baudas pagal ANK, taikyti administracinio poveikio priemones, numatytas ANK 481 straipsnio 3 dalyje; 5) imtis visų įmanomų priemonių, užtikrinant gyventojų turto, sveikatos ir gyvybės saugumą, normalių, saugių ir ramių gyvenimo sąlygų egzistavimą.

Pareiškėjai į 2024-07-18 Skundą buvo pateiktas Savivaldybės Viešosios tvarkos grupės 2024-08-07 Atsakymas.

Savivaldybė pažymi, kad administracinių aktų panaikinimo pagrindai yra įtvirtinti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnyje, pagal kurį skundžiamas aktas (ar jo dalis) turi būti panaikintas, jeigu jis yra: 1) neteisėtas iš esmės, t. y. savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams; 2) neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas administravimo subjektas; 3) neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą. Taip pat skundžiamas aktas (ar jo dalis) gali būti panaikintas ir kitais pagrindais, kuriuos teismas pripažįsta svarbiais. Pareiškėja neįrodė nė vieno iš minėtų pagrindų, nepagrindė, kad Atsakymas prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, priimtas nekompetentingo administravimo subjekto, pažeidžiant pagrindines procedūras, nemotyvuotas ar jame nenurodyti kiti administraciniame sprendime turintys būti duomenys.

Savivaldybės teigimu, Pareiškėjos skundas iš esmės motyvuojamas tuo, jog atsakovė nesigilino į 2024-07-18 Skundą, galimai jo neskaitė ir atmestinai surašė Atsakymą. Atsakovės vertinimu, susipažinus su pareiškėjos skundo Komisijai turiniu, pagrindinė priežastis, dėl kurios pareiškėja taip mano ir nesutinka su Atsakymu yra ta, kad Savivaldybė neįtraukė (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojų į „socialinės rizikos grupę“. Savivaldybės vertinimu, skunde iš esmės pateikiama pareiškėjos subjektyvi nuomonė dėl Atsakymo, o ne konkretūs teisės aktų pažeidimai.

Savivaldybės teigimu, pareiškėjos motyvai yra nepagrįsti jokiais objektyviais duomenimis, ir laikytini subjektyvia pareiškėjos nuomone, nes vien tai, kad pareiškėja nesutinka su Atsakymo turiniu, jame nurodytais patarimais bei informacija, išreiškia savo abejones dėl Savivaldybės darbuotojų veiksmų atlikimo, savaime nedaro tokio Atsakymo neteisėtu. Savivaldybė, gavusi 2024-07-18 Skundą, savo kompetencijos ir Skunde išsakytų prašymų ribose ėmėsi reikalingų veiksmų, siekiant kuo įmanoma

optimaliau ir efektyviau reaguoti į pareiškėjos 2024-07-18 Skunde pateiktą informaciją ir prašymus bei pateikė teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą, kurio naikinti nėra teisinio pagrindo. Reaguodama į 2024-07-18 Skunde nurodytą informaciją, Savivaldybės Viešosios tvarkos grupė bendradarbiavo su Savivaldybės Vilniaus miesto socialinių paslaugų centru.

Savivaldybė nurodo, kad socialinės rizikos asmenų sąrašai, į kuriuos būtų galima įtraukti pareiškėjos nurodomus atitinkamų būtų gyventojus, nėra sudaromi. Socialinę pagalbą socialinę riziką patiriantiems asmenims organizuoja socialiniai darbuotojai. Šiuo konkrečiu atveju, byloje nėra ginčo, kad nagrinėjant skundą, (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojus aplankė socialiniai darbuotojai. Tačiau nei pareiškėja, nei Savivaldybės tarnautojai nėra įgalioti vertinti socialinių darbuotojų darbo. Atsakyme pareiškėjai paaiškinta, kad Viešosios tvarkos grupė įvertino socialinių paslaugų centro surinktus duomenis, kuriuose nebuvo nustatyta jokių faktų, kad pareiškėjos nurodytuose butuose gyvenantiems asmenims būtų reikalingos socialinės paslaugos. Taigi, pasak atsakovės, vertinant skundžiamą raštą motyvuotumo bei išsamumo prasme, laikytina, jog atsakovė išnagrinėjo Skundą neatmestinai, ji informavo pareiškėją, kad socialiniai darbuotojai buvo nuvykę pareiškėjos nurodytais adresais, tyrė atvejį. Socialiniai darbuotojai tinkamai reagavo į 2024-07-18 skundą bei pagal savo kompetenciją siekė efektyviai prisidėti prie Skunde nurodytų galimų problemų sprendimo (nuvyko pareiškėjos nurodytų butų adresais, bendravo su juose gyvenančiais asmenimis, siekė išsiaiškinti esamą situaciją, informavo tų butų gyventojus apie galimus pagalbos gavimo būdus ir pan.). Tačiau patikrinimo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butuose metu nenustačius socialinių paslaugų poreikio, socialiniai darbuotojai neturėjo nei teisės, nei pareigos inicijuoti darbo su atveju pradžia. Be kita ko, Socialinių paslaugų centro duomenimis, 2024-08-19 socialiniai darbuotojai kartotinai be išankstinio įspėjimo apsilankė (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butuose. Šio apsilankymo metu socialinių paslaugų poreikis taip pat nebuvo nustatytas.

Savivaldybė savo atsiliepime pažymi, kad yra suprantamas galimas pareiškėjos nepasitenkinimas dėl galimai viešąją rimtį trikdančių butų gyventojų ir pageidavimas „įtraukti buto gyventojus į socialinės rizikos grupę“ (kitais tariant, inicijuoti darbo su atveju pradžia tų gyventojų atžvilgiu), tačiau vien šių aplinkybių nepakanka, kad būtų nustatytas socialinių paslaugų poreikis nurodytų butų gyventojams ir inicijuota darbo su atveju pradžia. Šiuo atveju buvo atlikti optimalūs veiksmai, siekiant nustatyti tokį poreikį, tačiau šiuo atveju inicijavus darbo su atveju pradžia nenustačius socialinių paslaugų poreikio, būtų peržengtos kompetencijos ribos, kas prieštarautų teisiniam reglamentavimui, taip pat sąžiningumo, protingumo, teisingumo principams.

Savivaldybė, siekdama išsiaiškinti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų savininkus, nustatė, kad savivaldybės įmonė „Vilniaus miesto būstas“ patikėjimo teise šių butų nevaldo, taigi butai nepriklauso savivaldybei nuosavybės teise. Savivaldybė cituoja, kad ANK 486 straipsnyje numatyta administracinė atsakomybė už alkoholinių gėrimų vartojimo lindynių laikymą, tačiau, administracinės atsakomybės taikymo kompetencija pagal ANK 486 straipsnį priskirtina ne atsakovei. Vadovaujantis ANK 589 straipsnio 49 punktu, administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus pagal ANK 486 straipsnį surašo policijos pareigūnai. Pareiškėjos 2024-07-18 Skundas buvo adresuotas ir tiesiogiai policijos komisariatui, Savivaldybė neprivalėjo atlikti kokių nors veiksmų, siekiant išsiaiškinti ir informuoti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų savininkus apie galimai alkoholinių gėrimų vartojimą butuose. Savivaldybė, siekdama suteikti pareiškėjai aktualią susijusią informaciją, Atsakyme paaiškino, kad „Kaimynai turi kreiptis į policiją, surašyti pranešimą apie bute vykstančius veiksmus – kas, kur, kokiomis dienomis, valandomis triukšmaujama, girtaujama, aprašyti paskutinį vykusį įvykį. Jei buto savininkai suteikia patalpas girtauti, triukšmauti, pareigūnai, pritaikę lindynės laikymo atvejį, gali kontroliuoti situaciją atvykti ir tikrinti bute gyvenančius asmenis be kaimynų iškviatimo, nes tokie butai įtraukiami į sąrašus, kurie vėliau kartas nuo karto tikrinami ir dieną, ir naktį“. Toks Atsakymo tekstas nėra šabloniškas ar siekiantis įžeisti pareiškėjus, o orientuotas būtent reaguojant į 2024-07-18 Skunde išdėstytas aplinkybes.

Savivaldybė, į pareiškėjos teiginį, kad Savivaldybė turi kompetenciją nukreipti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojus dalyvauti alkoholizmo ir narkomanijos

prevencijos, resocializacijos, smurtinio elgesio keitimo ar kitose programose bei 2024-07-18 Skundu prašė taikyti administracinio poveikio priemones, numatytas ANK 481 straipsnio 3 dalyje, nurodo, kad vadovaujantis ANK 589 straipsnio 49 punktu, administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus pagal ANK 481 straipsnį surašo policijos pareigūnai (ne Savivaldybė). Subjektai, galintys skirti asmeniui įpareigojimą dalyvauti alkoholizmo ir narkomanijos prevencijos, ankstyvosios intervencijos, sveikatos priežiūros, resocializacijos, bendravimo su vaikais tobulinimo, smurtinio elgesio keitimo ar kitose programose (kursuose), numatyti ANK 30 straipsnyje. Šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad toks įpareigojimas gali būti skiriamas tik asmens sutikimu (ANK 30 straipsnio 3 dalis). Toks teisinis reglamentavimas taip pat patvirtina, kad šiuo konkrečiu atveju Savivaldybė neturėjo pareigos dėl ANK 481 straipsnio 3 dalyje nurodytų administracinio poveikio priemonių taikymo ir nukreipti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojus dalyvauti alkoholizmo ir narkomanijos prevencijos, resocializacijos, smurtinio elgesio keitimo ar kitose programose.

Atsakymu pareiškėja buvo informuota apie tai, jog Savivaldybės Viešosios tvarkos grupės pareigūnas pagal kompetenciją 2024 m. liepos 24 d. tikrinęs Skunde nurodytą informaciją, patikrinimo metu nustatė, jog (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojai buvo blaivūs. Pareigūnas su (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojais pravedė prevencinius pokalbius bei išaiškino atsakomybę už Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2007-09-12 sprendimu Nr. 1-211 „Dėl Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių tvirtinimo“ (toliau – Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklės), pažeidimus ir viešosios rimties trikdymą. Ši aplinkybė taip pat patvirtina tai, kad Savivaldybė ėmėsi visų jai įmanomų veiksmų, siekiant iširti 2024-07-18 Skundą ir efektyviai į jį reaguoti. Vien tai, kad praėjus kuriam laikui po pareigūno veiksmų atlikimo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojai galimai rėkavo ir kėlė kitokį triukšmą, nepaneigia Savivaldybės realiai atliktų veiksmų reaguojant į Skundą. Be to, Savivaldybės pareigūnams suvokiant galimą situacijos problematiškumą, Atsakyme tuo tikslu taip pat buvo paaiškinta, kokių veiksmų turėtų imtis, kur kreiptis gyventojams (įskaitant pareiškėjai), kuriems (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojai galimai kelia nepatogumų. Pareiškėjos ir kitų butų gyventojų atitinkama reakcija ir pareigūnų iškvietimas realiu galimai priešingo teisei elgesio metu, sudarytų galimybes pareigūnams užfiksuoti tokį elgesį, kas yra svarbu vėliau tiriant galimus pažeidimus ir taikant atitinkamas priemones, siekiant juos užkardyti. Taigi tokie Atsakyme nurodyti išaiškinimai nelaikytini šabloniškais ar pateikti atmestinais, nesigilinant į 2024-07-18 Skundą, o nurodyti siekiant kuo efektyviau reaguoti į skundą ir padėti skundo pareiškėjams spręsti galimai problematišką situaciją bei pateikiant motyvuotą Atsakymą.

Savivaldybės teigimu, skunde Komisijai deklaratyviai nurodoma, kad Atsakyme nebuvo pasisakyta ir įvertinta, ar užtikrinama (duomenys neskelbtini) buto gyventojų vaikui saugi gyvenamoji aplinka. Šiuo aspektu atsakovė pažymėjo, jog 2024-07-18 Skundo kopija buvo adresuota pagal kompetenciją Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Savivaldybė ieškojo ir optimaliai siekė atskleisti tikrąsias priežastis, sąlygojusias galimai netinkamą (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojų elgesį, tačiau, siekdama efektyviai reaguoti į 2024-07-18 Skundą ir padėti spręsti jame nurodytas galimas problemas pagal savo kompetenciją ir turimus resursus negalėjo atlikti daugiau veiksmų nei buvo atlikta. Atitinkamai Savivaldybė pateikė Atsakymą, jame aiškiai ir išsamiai išdėstydama 2024-07-18 Skundo pareiškėjams aktualią informaciją, vadovaudamasi ir atitinkamais teisės aktais. Vien tai, kad Atsakymas pareiškėjos netenkina bei ji su Atsakymu nesutinka ir subjektyviai mano, jog teisės aktų nurodymas Atsakyme yra įžeidžiantis, nedaro tokio Atsakymu nepagrįstu ar neteisėtu, bei nelaikytina objektyvia priežastimi tokį atsakymą naikinti ir įpareigoti Atsakovę iš naujo nagrinėti Skundą. Atsižvelgiant į tai, kokių veiksmų ėmėsi Savivaldybė, reaguodama į 2024-07-18 Skundą, bei į Atsakyme pateikiamą informaciją, visiškai nepagrįstai teigiama, kad Atsakovė nesigilino į Skundą, galimai jo neskaitė ar atmestinais surašė Atsakymą. Priešingai, darytina išvada, kad Atsakymo motyvų išdėstymas yra adekvatus, aiškus ir pakankamas. Taigi, atsakovės teigimu, jos Atsakymas yra teisėtas ir pagrįstas (b. l. 26–31, 38).

Skundas tenkintinas iš dalies

Pareiškėja 2024-07-18 pateikė Skundą „Dėl viešąją rimtį trikdančių bei adresu (duomenys neskelbtini), daugiabučio namo gyventojų turtui, sveikatai ir gyvybei pavojų keliančių šio namo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojų“, adresuotą, be kita ko, ir Savivaldybei (b. l. 7–12).

Savivaldybė 2024-08-07 pateikė pareiškėjai Atsakymą, kuriame nurodė, kad Savivaldybės Viešosios tvarkos grupės pareigūnas pagal kompetenciją 2024-07-24 tikrino pareiškėjos skunde nurodytą informaciją. Patikrinimo metu butų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) gyventojai buvo blaivūs. Pareigūnas su butų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) gyventojais prevenciškai kalbėjosi bei išaiškino atsakomybę už Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių pažeidimus ir viešosios rimties trikdymą. Be kita ko, Vilniaus miesto socialinių paslaugų centras 2024-08-06 elektroniniu pranešimu tarnybinės veiklos klausimais Nr. A121-21938/24 nurodė, kad Vilniaus miesto socialinių paslaugų centro Socialinio darbo skyriaus socialiniai darbuotojai lankėsi butuose (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) ir teisės aktų pažeidimų nenustatė. Taip pat, Savivaldybė Atsakyme pateikė patarimus ir informaciją, ką daryti dėl kaimynų skleidžiamo triukšmo ir galbūt netvarkingų, galimai asocialiai besielgiančių kaimynų (b. l. 13–16, 32–35).

Pareiškėja, nesutikdama su 2024-08-07 Atsakymu, jį skundžia Komisijai, prašydama panaikinti Atsakymą ir įpareigoti Savivaldybę atlikti veiksmus (b. l. 1–6).

Byloje ginčas kilo dėl Savivaldybės 2024-08-07 Atsakymo teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Atsakymo priėmimo metu galiojusios redakcijos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ) ir kiti įstatymai bei teisės aktai.

Pareiškėja 2024-07-18 Skundu „Dėl viešąją rimtį trikdančių bei adresu (duomenys neskelbtini), daugiabučio namo gyventojų turtui, sveikatai ir gyvybei pavojų keliančių šio namo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojų“ Savivaldybės ir kitų šio skundo gavėjų prašė pagal kompetenciją: 1) išsiaiškinti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų savininkus ir juos informuoti apie šių gyventojų vykdomus įvardytus administracinius nusižengimus. Esant poreikiui, pritaikyti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų savininkams administracinę atsakomybę už jų neveikimą ir jiems priklausančio turto nepriežiūrą, keliančią grėsmę visiems daugiabučio gyventojams; 2) įvertinti, ar užtikrinama (duomenys neskelbtini) buto gyventojų vaikui saugi gyvenamoji aplinka; 3) imtis visų įmanomų priemonių drausminant (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojus, taikyti jiems administracinę atsakomybę pagal atitinkamus ANK straipsnius; 4) atsižvelgiant į tai, kad (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojai jau ne vienerius metus turi problemų su alkoholiu, gauna baudas pagal ANK, taikyti administracinio poveikio priemones, numatytas ANK 481 straipsnio 3 dalyje; 5) imtis visų įmanomų priemonių, užtikrinant gyventojų turto, sveikatos ir gyvybės saugumą, normalių, saugių ir ramių gyvenimo sąlygų egzistavimą.

Savivaldybė, veikdama pagal Vietos savivaldos įstatyme (4 straipsnio 2 punkte) įtvirtintą savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės principą, visų pirma, siekė optimaliai ir efektyviai naudoti turimus resursus, kad atskleistų tikrąsias priežastis, sąlygojusias netinkamą asmenų elgesį. Prie savarankiškųjų savivaldybės funkcijų pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį, be kita ko, priskirta ir dalyvavimas, bendradarbiavimas užtikrinant viešąją tvarką, kuriant ir įgyvendinant nusikaltimų prevencijos priemones (34 punktas); savivaldybėms priskirtas triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas (35 punktas).

Savivaldybė Atsakyme nurodė, kad 2024-07-24 Viešosios tvarkos grupės pareigūnas pagal kompetenciją tikrino pareiškėjos Skunde pateiktą informaciją. Patikrinimo metu butų, adresu (duomenys neskelbtini), gyventojai buvo blaivūs. Pareigūnas su butų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) gyventojais prevenciškai kalbėjosi bei išaiškino atsakomybę už Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių pažeidimus ir viešosios rimties trikdymą. Vilniaus miesto socialinių paslaugų centras 2024-08-06 elektroniniu pranešimu tarnybinės veiklos klausimais Nr. A121-21938/24 nurodė, kad Vilniaus miesto socialinių paslaugų centro Socialinio darbo skyriaus socialiniai darbuotojai

lankėsi butuose, adresu (duomenys neskelbtini), ir teisės aktų pažeidimų nenustatė.

Be kita ko, Savivaldybė nurodė, kad jei ateityje būtų skleidžiamas triukšmas ar kitaip trikdoma pareiškėjos ir kitų asmenų ramybė, poilsis ar darbas vakaro (nuo 19 val. iki 22 val.) ir nakties (nuo 22 val. iki 7 val.) metu, Savivaldybė pasiūlė būtent triukšmo skleidimo metu, nedelsiant kreiptis į policijos pareigūnus ar Savivaldybę, kad atvykę pareigūnai galėtų tinkamai užfiksuoti daromus pažeidimus.

Komisija pažymi, kad Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių 11.2 papunktyje nustatytas draudimas gyvenamųjų pastatų teritorijose darbo dienomis nuo 22 iki 7 val. bei poilsio ir švenčių dienomis nuo 22 iki 9 val. vykdyti ūkinę, gamybinę ar kitokią veiklą, kuri trikdytų, neigiamai veiktų žmonių sveikatą, darbą, poilsį ar miego kokybę. Pagal šių taisyklių 14 punktą „Taisyklių laikymosi kontrolę užtikrina Savivaldybės administracijos ir policijos pareigūnai. Asmenys, pažeidę Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“ „Triukšmo prevencija įgyvendinama siekiant valdyti triukšmą ir jo poveikį žmonių sveikatai ir gyvenimo kokybei“ (Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių 6 punktas). Nagrinėjamu atveju pagal Atsakymo turinį matyti, kad 2024-07-24 patikrinimo metu Savivaldybės atstovas nenustatė požymių dėl galimo Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių pažeidimo, atitinkamai, taikė prevencinio pobūdžio priemonę – pokalbį, išaiškinant atsakomybę už Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių ir viešosios rimties trikdymą.

Savivaldybė, 2024-07-18 gavusi pareiškėjos Skundą, ėmėsi veiksmų savo kompetencijos ribose ir siekė kuo tinkamiau, efektyviau reaguoti į pateiktą informaciją. Tai rodo, kad Savivaldybė ne tik atsižvelgė į Skunde išsakytus prašymus, bet ir veikė pagal nustatytas procedūras, siekdama pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą. Toks veiksmas atitinka gero viešojo administravimo principus, kuriais reikalaujama, kad institucijos veiktų skaidriai, profesionaliai ir vadovaujantis teisės aktais. Savivaldybės Atsakymas, pagrįstas bendradarbiavimu su kitomis institucijomis, pvz., Vilniaus miesto socialinių paslaugų centru, kuris rodo siekį visapusiškai įvertinti situaciją ir rasti tinkamiausią sprendimą.

Šioje administracinio ginčo byloje nėra ginčo, kad Savivaldybė nėra įgaliota (ANK 589 straipsnio 49, 82 punktai) pagal ANK 481 straipsnį „Nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas“ pradėti administracinio nusižengimo teiseną, atitinkamai, Komisija dėl to detaliau nepasisako.

Viena iš savivaldybės savarankiškųjų funkcijų yra socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas planuojant ir organizuojant socialines paslaugas, kontroliuojant bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 12 punktas). Vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 17 punktu, kuriame numatyta, kad socialinė rizika – veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių šeimos ar asmenys patiria arba yra pavojus jiems patirti socialinę atskirtį: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; nuo nusikalstamos veikos nukentėjusių asmenų patirta žala; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamas veikas; piktnaudžiavimas psichoaktyviosiomis medžiagomis; priklausomybė nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, azartinių žaidimų ar kitokia priklausomybė; elgetavimas, valkatavimas, benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

Pagal Socialinių paslaugų įstatymo 3 straipsnį socialinėmis paslaugomis siekiama socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei atsiradimo prevencijos ir (ar) suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, negalios, socialinės rizikos, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam (neturinčiai) gebėjimų (jų neturėjusiam arba jų turėjusiam, bet praradusiam) ar galimybių savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime (1 dalis). Socialinių paslaugų tikslas – padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, didinti jų socialinę įtrauktį (2 dalis). Socialinių paslaugų įstatymo 4 straipsnyje išvardytiems socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principams priskiriamas ir bendradarbiavimo principas (1 punktas), kuris reiškia, kad socialinių paslaugų valdymas, skyrimas ir teikimas grindžiamas asmens,

šeimos, bendruomenės, organizacijų, ginančių žmonių socialinių grupių interesus ir teises, socialinių paslaugų teikėjų, savivaldybės ir valstybės institucijų bendradarbiavimu bei tarpusavio pagalba; ir tinkamumo principas (6 punktas), reiškiantis, kad asmeniui (šeimai skiriamos ir teikiamos tokios socialinės paslaugos, kurios atitinka asmens ir šeimos interesus bei nustatytus poreikius. „Savivaldybės institucijos atsako už socialinių paslaugų teikimo savivaldybės gyventojams užtikrinimą planuodamos socialines paslaugas, organizuodamos jų teikimą, vertindamos prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugos kokybę. Savivaldybės administracija organizuoja asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimą; pagal nustatytą asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį skiria socialines paslaugas asmeniui (šeimai) (Socialinių paslaugų įstatymo 14 straipsnio 1 dalis, 5 dalies 1 ir 2 punktai).

Pareiškėja išreiškė nepasitenkinimą dėl galimai viešąją rimtį trikdančių butų (adresu (duomenys neskelbtini) gyventojų ir skunde Komisijai nurodė, kad Savivaldybė „turėjo teisę ir galėjo įtraukti (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) buto gyventojus į socialinės rizikos grupę, kontaktuoti su jais, juos stebėti, pagal kompetenciją atlikti viską, kas įmanoma, kad šie gyventojai nebūtų tokie problematiški, o Gyventojams būtų užtikrintas turto, sveikatos ir gyvybės saugumas, normalių ir ramių gyvenimo sąlygų egzistavimas“. Savivaldybė atsiliepime nurodė, kad šių aplinkybių nepakanka, kad būtų nustatytas socialinių paslaugų poreikis nurodytų butų gyventojams ir inicijuota darbo su atveju pradžia. Atsakyme buvo nurodyta informacija apie socialinių darbuotojų 2024-08-06 apsilankymą pareiškėjos nurodytuose butuose ir jo rezultatus. Atsiliepime atsakovė nurodė, kad apsilankymo metu socialiniai darbuotojai informavo aptariamų butų gyventojus apie galimus pagalbos gavimo būdus ir pan. Taip pat atsakovė atsiliepime papildomai akcentavo, kad ir po skundžiamo Atsakymo pateikimo socialiniai darbuotojai 2024-08-19 kartotinai be išankstinio įspėjimo apsilankė (duomenys neskelbtini), butuose. Šio apsilankymo metu socialinių paslaugų poreikis taip pat nebuvo nustatytas. Taigi, Savivaldybė, bendradarbiaudama su Vilniaus miesto socialinių paslaugų centru, nėra ir neliko abejinga Skunde išdėstytoms daugiabučio namo gyventojų problemoms. Savivaldybė atliko veiksmus, siekiant nustatyti socialinės pagalbos poreikį, tačiau šiuo atveju, kaip nurodė Savivaldybė, nenustačius socialinių paslaugų poreikio, būtų peržengtos kompetencijos ribos, kas prieštarautų teisiniam reglamentavimui, taip pat sąžiningumo, protingumo, teisingumo principams.

Apibendrinant, teisės aktai nenumato privalomo socialinės rizikos asmenų sąrašų sudarymo, o socialinė pagalba yra organizuojama savivaldybių kompetencijoje veikiančių socialinių darbuotojų, kurie įvertina individualius asmens poreikius ir organizuoja reikalingą pagalbą.

Komisijos posėdyje pareiškėja nurodė, kad atsakovė skundžiamame Atsakyme nepasisakė dėl gyvūnų gerovės. 2024-07-18 Skunde buvo nurodyta informacija apie tai, kad „<...> Gyventojų žiniomis, (duomenys neskelbtini) buto gyventojai laiko šunį, kurį retai išveda į lauką ir panašu, kad jis būna alkanas, mušamas, dienomis loja, naktimis kaukia. Šuo nesocializuotas, agresyvus, yra užpuolęs (duomenys neskelbtini) buto gyventojos <...> šunį ir moterį lauke prie vaikų žaidimų aikštelės. Pabrėžtina, kad daugiabutis yra prie pat vaikų darželio bei vaikų žaidimų aikštelės, netoliese yra vaikų mokykla, todėl <...> asmens vedžiojamas agresyvus, didelis ir nesocializuotas šuo neabejotinai kelia grėsmę ne tik Gyventojams, bet ir kitiems asmenims“. Skundo reikalavimu Nr. 3 buvo prašoma jo gavėjų pagal kompetenciją imtis visų įmanomų priemonių drausminant (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojus, taikyti jiems administracinę atsakomybę pagal atitinkamus ANK straipsnius.

Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti veiksmai, kurie laikomi žiauriu elgesiu su gyvūnais (kuriems pagal šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalį priskiriami ir bet kokios rūšies domestikuoti gyvūnai), jų kankinimu. Prie tokio pobūdžio veiksmų minėto įstatymo leidėjas priskyrė netinkamų, žalingų gyvūnų laikymo, priežiūros ar darbo įrenginių taikymą gyvūnams; nepakankamą gyvūnų šėrimą ar girdymą. Kiekvienas gyvūnas privalo būti laikomas ir prižiūrimas gyvūno rūšį, amžių, fiziologiją ir elgseną atitinkančiomis sąlygomis, pagal gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, užtikrinant, kad nebūtų varžoma gyvūno judėjimo laisvė ir gyvūnui nebūtų keliamas nepatogumo jausmas, skausmas ar kančia (Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 6 straipsnio 1 dalis).

Pagal Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies reikalavimus asmuo, be kita ko, privalo pasirūpinti arba pranešti kompetentingoms institucijoms apie jam žinomus žiauraus elgesio su gyvūnais ar jų kankinimo atvejus. To paties straipsnio 2 dalyje nustatytos gyvūnų laikytojo (t. y. asmens, kuris yra gyvūno savininkas ar jį laiko atlygintinai ar neatlygintinai) pareigos, prie kurių priskiriamos ir šios pareigos: nuolat rūpintis gyvūnų gerove ir apsauga (1 punktas); laikytis šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių gyvūnų gerovę ir apsaugą, reikalavimų (2 punktas); užtikrinti, kad jų laikomi gyvūnai nekeltų grėsmės žmonių, kitų gyvūnų gyvybei, sveikatai ar turtui (3 punktas); nepažeisti kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų (6 punktas).

Pagal Gyvūnų laikymo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje taisyklių, patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės mero 2023-09-14 potvarkiu Nr. 955-911/23 „Dėl Gyvūnų laikymo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje taisyklių patvirtinimo“, 53 punktą „Asmenys, pažeidę Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo, Gyvūnų laikymo aprašo ar Taisyklių reikalavimus, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka“.

ANK 346 straipsnyje, be kita ko, reglamentuota atsakomybė už Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklinimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. ANK 589 straipsnio 82 punkte Savivaldybei (t. y. savivaldybės administracijai) suteikti įgaliojimai pradėti administracinio nusižengimo teiseną dėl šio kodekso 346 straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų.

Aptariamam atveju pareiškėja Skundu atliko Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje numatytą informavimo pareigą, tačiau Atsakyme Savivaldybė nepasisakė šiuo aspektu dėl galimai Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimo.

Kadangi, Savivaldybės veikla priskirtina viešajam administravimui (VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto a) papunktis, 2 dalies 1 punktas), todėl atsakovės priimamiems sprendimams taikomi ir VAĮ nustatyti reikalavimai. Pagal šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas) bei administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Komisija pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) ne kartą yra konstatavęs, kad VAĮ 10 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas; ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022). Tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAĮ 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus, ar nebuvo atimta galimybė pareiškėjui suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo ribas, o teismui visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (žr. pvz., LVAT 2023 m. vasario 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-105-502/2023).

Nagrinėjamam atveju Savivaldybės priimtas Atsakymas yra laikytinas administraciniu sprendimu, kaip apibrėžta VAĮ 2 straipsnio 5 dalyje, t. y. administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Kaip anksčiau jau minėta, viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas nuostatas. Vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktais, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka,

nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAI 3 straipsnio 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Taip pat LVAT (nurodyta praktika akcentuota ir pvz., 2021-09-01 nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-2457-575/2021) yra pažymėjęs, kad VAI 8 straipsnio 1 dalimi (Komisijos pastebėjimas – nuo 2020-11-01 iš esmės atitiktų VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus) iš esmės yra siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai. Todėl, kai nėra pagrindo atitinkamą individualų administracinį aktą pripažinti visiškai nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju, sprenddamas dėl tokio akto atitikties pastarosios įstatymo nuostatos reikalavimams, teismas privalo *ad hoc* (Komisijos pastebėjimas – šiuo atveju) įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukliudę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti atitinkamų visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galimai) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šis vertinimas turi būti atliekamas individualaus administracinio akto adresato požiūriu, t. y. būtent to, kuris turi teisę žinoti ir suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas konkretus sprendimas, be kita ko, atsižvelgiant ir į pastarajam asmeniui žinomas aplinkybes, lėmusias minėtą sprendimą (žr., pvz., 2011 m. birželio 27 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą byloje Nr. A⁵⁵⁶-336/2011). Taigi tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAI 8 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, jei nėra besąlyginių skundžiamo individualaus administracinio akto naikinimo pagrindų, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus. Tokių aplinkybių konstatavimas (galėjo ir turėjo suprasti) įgalintų nepripažinti VAI 8 straipsnio 1 dalies reikalavimų pažeidimo arba esamus trūkumus, nepaneigiančius priimtino sprendimo esmės suvokimo, vertinti kaip neesminius, nesudarančius savarankiško ir pakankamo pagrindo ginčijamą sprendimą pripažinti neteisėtu bei jį panaikinti (žr., pvz., 2013 m. gegužės 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-990/2013). Priešingu atveju atitinkamas viešojo administravimo sistemos subjekto sprendimas turėtų būti naikinamas (žr., pvz., 2013 m. lapkričio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-2302/2013). Taigi, pasitaikantys teisminėje praktikoje individualaus administracinio akto turinio trūkumai savaime nesuponuoja ginčijamo sprendimo (bendrine prasme) pripažinimo visiškai neteisėtu. Būtina vertinti, kokie tai pažeidimai (šiuo aspektu žr., pavyzdžiui, 2013 m. balandžio 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-714/2013).

Įvertinusi ginčijamo Atsakymo turinį aptarto teisinio reguliavimo ir LVAT praktikos kontekste, Komisija sprendžia, kad jis atitinka esminius pagrįstumo ir motyvuotumo reikalavimus (VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus). Savivaldybė, pagal kompetenciją atsakydama į pareiškėjos Skundą, turėjo pareigą išdėstyti aiškius ir teisės aktais pagrįstus motyvus, atitinkamai, tai ir padarė, pateikdama Atsakymą 2024-07-18 Skundo kontekste. Be kita ko, Savivaldybės Atsakymas buvo parengtas remiantis teisės aktais ir pateikiant objektyvią informaciją, reikalingą Skundo nagrinėjimui. Atsižvelgiant į tai, kokių veiksmų ėmėsi Savivaldybė, reaguodama į 2024-07-18 Skundą, Komisijos vertinimu, galima daryti išvadą, kad Atsakymas buvo pateiktas laikantis gero administravimo principų. Atsižvelgus į faktines šio administracinio ginčo bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, pareiškėjos ginčijamas Atsakymas laikytinas teisėtu, naikinti jo pareiškėjos skunde Komisijai nurodytais argumentais nėra teisinio pagrindo. Tačiau, atsižvelgus į tai, kad, pareiškėjos 2024-07-18 Skundo dalis dėl informavimo apie gyvūnų gerovės ir apsaugos reikalavimų laikymosi galimai pažeidimus ir kilusias grėsmes, bei su tuo susijęs skundo prašymas Savivaldybės Atsakymu nebuvo

išnagrinėta ir į tai liko neatsakyta, atsakovė įpareigojama, vadovaujantis VAI nuostatomis, pateikti pareiškėjai išsamų atsakymą į šią 2024-07-18 Skundo dalį arba persiųsti šią Skundo dalį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, pagrindžiant teisės aktų nuostatomis, jog šie klausimai yra priskirtini kitos institucijos kompetencijai (VAI 10 straipsnio 1 ir 5 dalys, 11 straipsnio 1 ir 4 dalys).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

įpareigoti atsakovę Vilniaus miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjos L. U. 2024-07-18 skundo „Dėl viešąją rimtį trikdančių bei daugiabučio namo, adresu (duomenys neskelbtini), gyventojų turtui, sveikatai ir gyvybei pavojų keliančių šio namo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) butų gyventojų“ dalį dėl nurodytų gyvūnų gerovės ir apsaugos reikalavimų laikymosi galimai pažeidimų ir kilusių grėsmių, bei su tuo susijusio šio skundo prašymo.

Kitą pareiškėjos L. U. skundo dalį atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Inga Morkvėnienė